

Консультація для батьків «Що таке булінг та як з ним боротися»

Чи замислювалися ви, батьки, де беруть витoki “комплекс жертви”, або потреба агресії стосовно інших. Мало хто з батьків знає про булінг чи стикається з цим явищем в дитячому садку. Чому і як дитина дошкільного віку стає жертвою булінгу?

Розкриємо поняття “Булінг”. Визначимо основні риси дитини – жертви булінгу та дитини — “булі”, та дії педагога при виявленні ознак булінгу.

Термін “булінг” - що це таке? У перекладі з англійського він означає хуліганство. Булінг - це багатократний негативний психологічний тиск на людину. Булінг може бути ситуативним (спровокований певною ситуацією і трапляється тільки раз) і систематичним (постійні знущання день у день).

Булінг у ЗДО може проявлятися як тиск:

- психологічний,
- фізичний.

Діти застосовують і фізичний, і психологічний тиск на жертву. Наприклад, образи, приниження, ігнорування, непоступливість, погрози, побиття під час ігор.

Хто провокує булінг в дитячому садку?

Булінг серед дітей старшого дошкільного віку в ЗДО можуть спровокувати дорослі. Діти старшого дошкільного віку одразу сприймають ставлення авторитетних дорослих до інших і беруть це ставлення за зразок. Вони починають цькувати дитину чи дітей, якщо:

педагог або помічник вихователя:

- зневажливо ставиться до дитини, яка часто плаче або невпевнена в собі;
- ігнорує скаргу дитини на те, що її образили однолітки;
- глузує із зовнішнього вигляду дитини;
- образливо висловлюється про дитину чи її батьків;
- проявляє огиду щодо фізичної або фізіологічної особливостей дитини.

батьки або члени сім'ї:

- б'ють та ображають дитину вдома;
- принижують дитину у присутності інших дітей;
- проявляють сліпу любов та виконують усі забаганки дитини;
- ставляться до своєї дитини як до неповноцінної особистості, жаліють (неповна родина, дитина хвора або має відхилення в розвитку).

Усі діти потребують підтримки дорослих — батьків, вихователів, практичного психолога. Саме вони мають допомогти дітям налагодити партнерські взаємини з однолітками у групі.

Як міняється поведінка дитини під час булінгу в ЗДО?

Дитина-жертва булінгу поводиться незвично. Якщо раніше вона охоче відвідувала дитячий садок, то тепер така дитина:

вдома:

- не хоче одягатися вранці;
- шукає собі будь-яку справу вдома, аби не йти до дитячого садка;
- просить батьків забрати її із дитячого садка раніше;
- плаче, вигадує хворобу або в неї дійсно підвищується температура тіла, починають боліти голова, живіт;
- не контактує з однолітками у дворі;
- грає наодинці в парку.

в дитячому садку:

- не бере участь у сюжетно-рольових та рухливих іграх, спільній самостійній художній діяльності;
- усамітнюється при будь-якій нагоді;
- часто губить свої іграшки або речі;
- бруднить чи псує одяг;
- грає поламаними іграшками;
- відмовляється на користь іншої дитини від головної ролі в театралізації чи грі;
- не має друзів у групі.

Прояви насильства в дитячому саду відрізняється від насильства в школі. У школі це група дітей, в дошкільній установі окремі діти, дуже рідко група дітей. У дитячому садочку при насильстві немає попередньої стадії обдумування. Дошкільнята не усвідомлюють до кінця своїх дій. Відсутнє розуміння наслідків і відчуття провини. Виправданням насильства є незначний проступок. Агресивна поведінка дітей розходиться з їх словами.

Як діти вибирають жертву для цькування?

Стати метою цькування дуже легко - досить виділитися чим-небудь серед однолітків. Це можуть бути як зовнішні відмінності, так і поведінкові. Але варто розуміти: можна з дитинства носити окуляри або бути володарем веснянок, але не давати себе в образу. Діти підсвідомо знаходять того, хто не здатний за себе постояти і не учинить опору.

Основні риси дитини, яку легко пригноблювати:

- низька самооцінка;
- сором'язливість, лякливість;
- апатичність, незацікавленість в тому, що відбувається навкруги;
- відсутність хоч би одного близького друга серед однолітків;
- прийняття усього, що відбувається.

У 90 випадків жертва булінгу нікому не розповість про те, що відбувається!

Провокативні жертви булінгу

Звичайно, це не означає, що дитина напрошується сама, ні в якому разі! Але її поведінка настільки відверто різниться з поведінкою однолітків, що часом викликає роздратування і нерозуміння навіть у педагогів:

- діти, які погано піддаються навчанню і сильно відстають від інших;
- підлизи і ябеди;
- сильно залежні від батьків і гіпер опікувані;
- дуже хворіючі діти (через те, що рідка з'являються в компанії, інші діти від них відвикають).

Як зрозуміти, що дитину кривдять?

Якщо це стосується дитячого садочку, то дитина, яку кривдять однолітки, може відверто і не відмовлятися туди йти, але буде рада будь-якій можливості залишитися удома. Після спілкування з однолітками дитина пригнічена і на пропозицію покликати кого-небудь у гості завжди відмовляється або відповідає, що нікого. Можуть траплятися безпричинні істерики і сльози без очевидного приводу.

А як виглядає дитина “булі”, дитина задирака

- діти, що не уміють співчувати;
- гіперактивні, агресивні, фізично перевершуючи своїх однолітків;
- дитина, яка є неформальним лідером компанії або мріє ним стати;
- відчуває всездозволеність в наслідок неправильного виховання або високого соціального статусу батьків.

Спостерігач або союзник “булі”

У питанні дитячої агресії завжди є третя сторона, і провина спостерігача анітрохи не менше провини самого агресора. Чому діти не діють або підключаються до цькування зрозуміти досить просто:

- страх опинитися на місці жертви;
- страх виділитися з натовпу і легко піддаються чужому впливу;
- вважають знущання - розвагами, а жорстокість і грубість — нормою;
- колись були на місці жертви і тепер відіграються.

Роль педагога

У ЗДО вихователь - арбітр. Він стежить за неприпустимою агресією. Чітко розпізнає форми агресії і насильства, привчає дітей справлятися з агресією усередині себе.

Як боротися з булінгом?

Звертайте увагу на поведінку дитини, на чийй би позиції він не був: нападаючий, спостерігач або жертва - це треба присікти. Проблема булінгу,

знищена на ранній стадії, матиме мінімум наслідків для психіки дитини. Якщо ж пустити усе це на самоплив, слід залишиться незгладимий, причому для усіх учасників конфлікту. Якщо дитина агресивна і не бачить іншого способу взаємодії з однолітками або молодшими, окрім як принижувати і бити, у дитини серйозні проблеми, які вона не може сформулювати і обговорити.

Ніколи не відмахуйтеся від скарг дитини, що навіть здаються вам дрібницею. Проігнорувавши її один раз, ви більше ніколи не доб'єтесь відвертості і не дізнаєтесь, коли і за яких обставин все посилилося. Розпочніть виховання лояльності з себе самих.

П а м ' я т а й т е !

Дитина, що стала учасником цькування, якої б позиції вона не дотримувалася при цьому, потребує серйозної роботи з дитячим психологом!

Якщо у вас залишились питання з данного приводу, якщо дитині необхідна психологічна допомога – зверніться будь ласка, до психолога садочка чи керівника закладу дошкільної освіти, де ви можете отримати психологічну консультацію та допомогу.